

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 mars 2013

PROPOSITION

visant à instituer une commission d'enquête
parlementaire chargée d'examiner les
montages fiscaux mis en place par
l'association de fait dénommée ACW

PROPOSITION

visant à instituer une commission d'enquête
parlementaire concernant l'affaire Dexia

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Luk VAN BIESEN**

SOMMAIRE

Page

I. Procédure	3
II. Exposés introductifs	3
III. Discussion	4
IV. Vote.....	6

Documents précédents:

Doc 53 **2659/ (2012/2013):**

001: Proposition de MM. Annemans et Goyvaerts et Mme Pas.

Doc 53 **1807/ (2011/2012):**

001: Proposition de MM. Annemans et Goyvaerts et Mme Pas.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 maart 2013

VOORSTEL

tot oprichting van een parlementaire
onderzoekscommissie inzake het opzetten
van fiscale constructies door de feitelijke
vereniging genaamd ACW

VOORSTEL

tot oprichting van een parlementaire
onderzoekscommissie inzake de zaak Dexia

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Luk VAN BIESEN**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzettingen	3
III. Bespreking.....	4
IV. Stemming.....	6

Voorgaande documenten:

Doc 53 **2659/ (2012/2013):**

001: Voorstel van de heren Annemans en Goyvaerts en mevrouw Pas.

Doc 53 **1807/ (2011/2012):**

001: Voorstel van de heren Annemans en Goyvaerts en mevrouw Pas.

5828

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Georges Gilkinet

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Peter Dedecker, Jan Jambon, Steven Vandeput, Veerle Wouters
PS	Olivier Henry, Christophe Lacroix, Alain Mathot, Christiane Vienne
CD&V	Jenne De Potter, Carl Devlies
MR	Olivier Destrebecq, Philippe Goffin
sp.a	Karin Temmerman
Ecolo-Groen	Georges Gilkinet
Open Vld	Luk Van Biesen
VB	Hagen Goyvaerts
cdH	Josy Arens

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Karolien Grosemans, Peter Luykx, N, Karel Uyttersprot, Bert Wollants
Laurent Devin, Isabelle Emmery, Yvan Mayeur, Franco Seminara, Eric Thiébaud
Raf Terwingen, Jef Van den Bergh, Kristof Waterschoot
David Clarinval, Luc Gustin, Marie-Christine Marghem
Dirk Van der Maelen, Peter Vanvelthoven
Meyrem Almaci, Muriel Gerkens
Patrick Dewael, Gwendolyn Rutten
Gerolf Annemans, Barbara Pas
Christian Brotcorne, Catherine Fonck

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

LDD	Jean Marie Dedecker
-----	---------------------

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	Abréviations dans la numérotation des publications:	Afkorting en bij de nummering van de publicaties:
PS	:	Parti Socialiste	DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
MR	:	Mouvement Réformateur	QRVA:	Questions et Réponses écrites
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
sp.a	:	socialistische partij anders	CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	PLEN:	Séance plénière
VB	:	Vlaams Belang	COM:	Réunion de commission
cdH	:	centre démocrate Humaniste	MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones		
LDD	:	Lijst Dedecker		
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie		

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ces propositions au cours de sa réunion du 13 mars 2013.

I. — PROCÉDURE

La commission a décidé à l'unanimité de joindre à la proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les montages fiscaux mis en place par l'association de fait dénommée ACW (DOC 53 2659/001) la proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire concernant l'affaire Dexia (DOC 53 1807/001). La proposition n° 2659 est retenue comme texte de base par la commission.

II. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS

M. Hagen Goyvaerts (VB) commente la proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire concernant l'affaire Dexia (DOC 53 1807/001).

L'intervenant renvoie au rapport de la commission spéciale chargée d'examiner les circonstances qui ont contraint au démantèlement de la Dexia SA (DOC 1862/002). Il ressort du rapport que toute la lumière n'a pas été faite sur ce dossier. Il regrette dès lors qu'une commission d'enquête n'ait pas été instituée à l'époque.

M. Goyvaerts commente ensuite la proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les montages fiscaux mis en place par l'association ACW (DOC 53 2659/001).

Cette proposition concerne les événements qui ont eu lieu ces derniers mois dans le dossier Belfius-ACW. L'intervenant répète que le contribuable belge a dû déboursier 4 milliards d'euros pour l'achat de Dexia Banque Belgique, entre-temps rebaptisée Belfius. De nombreuses zones d'ombre subsistent et l'État est donc obligé de faire toute la clarté sur ce dossier. Seule une commission d'enquête est à même de mener à bien cette mission. Pour le reste, l'intervenant renvoie aux développements de la proposition (DOC 53 2659/001, p. 3-7).

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft onderhavige voorstellen besproken tijdens haar vergadering van woensdag 13 maart 2013.

I. — PROCEDURE

De commissie heeft eenparig beslist om het voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie inzake het opzetten van fiscale constructies door de feitelijke vereniging genaamd ACW (DOC 53 2659/001) samen te voegen met het voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie inzake de zaak Dexia (DOC 53 1807/001). Het voorstel nr. 2659 wordt door de commissie als basistekst genomen.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

De heer Hagen Goyvaerts (VB) geeft toelichting bij het voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie inzake de zaak Dexia (DOC 53 1807/001).

De spreker verwijst naar het verslag van de bijzondere commissie die ermee belast wordt de omstandigheden te onderzoeken die hebben geleid tot de ontmanteling van de NV Dexia (DOC 1862/002). Uit het verslag blijkt dat niet de hele waarheid aan het licht gekomen is. Daarom betreurt hij dat er toen geen onderzoekscommissie is opgericht.

Vervolgens geeft de heer Goyvaerts toelichting bij het voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie inzake het opzetten van fiscale constructies door de feitelijke vereniging genaamd ACW (DOC 53 2659/001).

Dit voorstel heeft betrekking op de gebeurtenissen van de afgelopen maanden in het dossier Belfius-ACW. De spreker herhaalt dat de Belgische belastingbetaler 4 miljard euro heeft mogen ophoesten voor de aankoop van de Dexia Bank België, ondertussen omgedoopt tot Belfius. Heel wat zaken blijven in dit dossier onduidelijk. Daarom is de Staat verplicht absolute duidelijkheid te bieden. Enkel een onderzoekscommissie kan daarvoor zorgen. Verder verwijst de spreker naar de toelichting (DOC 53 2659/001, p. 3-7).

III. — DISCUSSION

M. Luk Van Biesen (Open Vld) relève d'importantes différences entre les propositions déposées par les différents groupes de l'opposition. En outre, le groupe Ecolo-Groen défend une vision totalement différente de la banque d'État Belfius de celle du gouvernement. Il s'étonne que l'opposition n'ait pas déposé une proposition commune.

L'intervenant fait observer qu'outre une commission d'enquête, un parlementaire dispose encore d'autres moyens pour demander des éclaircissements: la formulation de questions orales, l'organisation d'auditions, la demande de documents. C'est ainsi que les contrats conclus par Belfius et l'ACW ont pu être consultés par les membres de la commission. Par ailleurs, depuis cette année, la SFPI relève du contrôle de la Cour des comptes. Le parlement peut également décider à tout moment d'entendre la Cour des comptes à ce sujet.

M. Georges Gilkinet, président, conteste l'argument de M. Van Biesen et répond qu'il n'est pas anormal que les partis de l'opposition n'aient pas la même vision d'un dossier particulier.

Contrairement aux partis de la majorité, ils n'ont pas signé un pacte de collaboration. Ils peuvent développer un point de vue distinct et autonome, ce que revendique d'ailleurs le groupe de M. Gilkinet par rapport au présent dossier, comme il aura l'occasion de l'exprimer dans le cadre de la présentation de sa propre proposition (DOC 53 2660/001).

M. Jean-Marie Dedecker (LDD) constate que M. Van Biesen, qui était initialement favorable à une commission d'enquête, estime subitement qu'il n'est plus nécessaire d'organiser pareille commission. Comment cela s'explique-t-il?

L'intervenant maintient que les motifs pour instituer une commission d'enquête sont cependant suffisants:

— il est ressorti de l'audition du 1er mars 2013 que la SFPI n'était pas informée de la teneur des contrats conclus entre l'ACW et Belfius concernant les parts bénéficiaires. Il s'est également avéré que le gouvernement avait imposé des parts bénéficiaires à Belfius;

— un certain nombre de membres (anciens membres) du gouvernement ont tenu des propos critiques au sujet de ce dossier dans la presse. Cela demande tout au moins de plus amples précisions;

III. — BESPREKING

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) merkt op dat er grote verschillen zijn tussen de voorstellen van de verschillende fracties van de oppositie. Bovendien heeft de Ecolo-Groen-fractie een totaal andere visie op de staatsbank Belfius dan de regering. Hij verwondert er zich over dat de oppositie geen gezamenlijk voorstel heeft gedaan.

De spreker wijst erop dat er naast een onderzoekscommissie nog andere mogelijkheden zijn voor een parlamentslid om verduidelijking te vragen: het stellen van mondelinge vragen, het organiseren van hoorzittingen, het opvragen van documenten. Zo werden de contracten tussen Belfius en ACW ter inzage gelegd van de leden van de commissie. Daarnaast valt sinds dit jaar de FPIM onder het toezicht van het Rekenhof. Het parlement kan ook ten allen tijde beslissen om het Rekenhof hierover te horen.

De heer Georges Gilkinet, voorzitter, betwist het argument van de heer Van Biesen en antwoordt dat het niet abnormaal is dat de oppositiepartijen niet dezelfde visie hebben op een bepaald dossier.

In tegenstelling tot de partijen van de meerderheid, hebben zij geen samenwerkingspact gesloten. Ze kunnen een eigen en autonoom standpunt ontwikkelen. Dit is ook het geval voor de fractie van de heer Gilkinet in dit dossier, zoals hij zal toelichten in het kader van de bespreking van zijn eigen voorstel (DOC 53 2660/001).

De heer Jean-Marie Dedecker (LDD), stelt vast dat heer Van Biesen die eerst een voorstander was van een onderzoekscommissie, zo'n commissie nu ineens niet meer nodig acht. Hoe is dat te verklaren?

De spreker blijft van mening dat er nochtans voldoende redenen zijn om een onderzoekscommissie wel op te richten:

— uit de hoorzitting op 1 maart 2013 bleek dat de FPIM niet op de hoogte was van de inhoud van de contracten tussen ACW en Belfius over de winstbewijzen. Ook bleek dat de regering winstbewijzen aan Belfius heeft opgedrongen;

— een aantal (ex)-regeringsleden hebben zich in de pers kritisch uitgelaten over dit dossier. Alleszins vergt dit toch verdere verduidelijking;

— différents témoins clés dans le dossier Dexia n'ont pas été entendus.

M. Carl Devlies (CD&V) fait observer qu'un certain nombre de propositions datent de 2011 et ont été examinées à cette époque. Un certain nombre de propositions plus récentes concernent le dossier ACW-Belfius. C'est dans ce cadre que la commission a organisé, le 1er mars 2013, une audition avec des représentants de Belfius, de l'ACW et de la SFPI, qui a apporté une réponse à de nombreuses questions. En outre, les contrats relatifs aux parts bénéficiaires ont pu être consultés par les membres de la commission le lundi 11 mars 2013. La consultation de ces contrats n'a fait apparaître aucun élément neuf. Aussi M. Devlies estime-t-il que rien ne justifie l'institution d'une commission d'enquête.

M. Peter Dedecker (N-VA) se réfère à la thèse de doctorat de Mme Sofie Staelraeve intitulée "Sens et non-sens d'une commission d'enquête parlementaire" (traduction), selon laquelle une commission d'enquête est essentielle pour la légitimation d'un parlement dans un système politique et pour obtenir la confiance de la population.

Pour différentes raisons, l'intervenant estime que l'institution d'une commission d'enquête s'impose:

— les membres n'ont pas pu consulter un contrat essentiel, à savoir le contrat initial relatif aux participations bénéficiaires;

— aucun éclaircissement n'a été apporté sur la manière dont les parts bénéficiaires ont été valorisées à 110 millions d'euros. Comment se peut-il que ces parts bénéficiaires aient subsisté lors de la reprise par l'État belge?

— un certain nombre de membres (ex-membres) du gouvernement ont émis des critiques sur ce dossier dans la presse, ce qui nécessite, à tout le moins, des éclaircissements;

— le rôle des autorités de contrôle dans l'ensemble de la reprise de Dexia Banque n'a pas été examiné, de même que dans le dossier Ethias et le dossier Arco;

— plusieurs témoins capitaux dans le dossier Dexia n'ont pas été entendus;

— aucune explication n'a été donnée sur la raison pour laquelle l'ACW a été la seule à bénéficier d'une

— verschillende kroongetuigen in het dossier Dexia zijn niet gehoord.

De heer Carl Devlies (CD&V) merkt op dat een aantal voorstellen dateren van 2011 die toen reeds besproken zijn. Een aantal meer recente voorstellen hebben betrekking op het dossier ACW-Belfius. In dat kader heeft de commissie een hoorzitting georganiseerd op 1 maart 2013 met vertegenwoordigers van Belfius, ACW en FPIM die heel wat vragen heeft beantwoord. Bovendien werden de contracten over de winstbewijzen op maandag 11 maart 2013 ter inzage gelegd van de leden van de commissie. Uit de inzage van de contracten zijn geen nieuwe elementen aan de oppervlakte gekomen. Er is voor de heer Devlies dan ook geen enkele reden om tot de oprichting van een onderzoekscommissie over te gaan.

De heer Peter Dedecker (N-VA) verwijst naar het doctoraat van mevrouw Sofie Staelraeve met de titel "De zin en onzin van een parlementaire onderzoekscommissie". Daarin wordt gesteld dat een onderzoekscommissie essentieel is voor de legitimatie van een parlement in een politiek systeem en het verkrijgen van het vertrouwen van de bevolking.

Om verschillende redenen is de spreker van oordeel dat er de oprichting van een onderzoekscommissie toe noodzakelijk is:

— een essentieel contract werd niet ter inzage gelegd van de leden, namelijk het oorspronkelijk contract over de winstbewijzen;

— er is geen verduidelijking gekomen hoe men de waarde van de winstbewijzen bepaald heeft op 110 miljoen euro. Hoe is het mogelijk dat deze winstbewijzen zijn blijven bestaan bij de overname door de Belgische overheid?

— een aantal (ex)-regeringsleden hebben zich in de pers kritisch uitgelaten over dit dossier. Alleszins vergt dit toch verdere verduidelijking;

— de rol van de toezichthouders in de hele overname van Dexia Bank is niet onderzocht, evenmin in het dossier Ethias en het dossier ARCO;

— verschillende kroongetuigen in het dossier Dexia zijn niet gehoord;

— er is geen verklaring waarom het ACW als enige een uitzondering kreeg op het verbod op het uitbetalen

exception à l'interdiction de versement d'un dividende. Quels sont les flux financiers qui existent entre Belfius et l'ACW?;

— dans le dossier Arco, il est clairement question de délit d'initié dans le chef d'un certain nombre d'acteurs principaux. Cette question n'a jamais réellement été examinée.

Mme Meyrem Almaci (Ecolo-Groen) se rallie aux propos de M. Dedecker. Seule une commission d'enquête peut apporter toute la clarté dans cette affaire.

IV. — VOTE

Art. 1er

L'article 1er, et partant, l'ensemble de la proposition n° 2659 sont rejetés par 11 voix contre 4.

Par conséquent, la proposition jointe visant à instituer une commission d'enquête parlementaire concernant l'affaire Dexia n° 1807 devient également sans objet.

Le rapporteur,

Luk VAN BIESEN

Le président,

Georges GILKINET

van een dividend. Welke geldstromen zijn er tussen Belfius en het ACW?;

— er is in het dossier ARCO in hoofde van een aantal hoofdrolspelers duidelijk spraken van voorkennis. Dit is nooit werkelijk onderzocht.

Mevrouw Meyrem Almaci (Ecolo-Groen) sluit zich aan bij de heer Dedecker. Enkel een onderzoekscommissie kan volledige duidelijkheid bieden.

IV. — STEMMING

Art. 1

Artikel 1, en bijgevolg het volledige voorstel nr. 2659 wordt verworpen met 11 tegen 4 stemmen.

Bijgevolg vervalt ook het samengevoegd voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie inzake de zaak Dexia nr. 1807.

De rapporteur,

Luk VAN BIESEN

De voorzitter,

Georges GILKINET